

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evropeae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Anglia

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1671

Capvt XV. Amor singularis Catholicorum, & Reuerentia in Gerardum.
Horum præsidio euadit è Turri Londinensi. Londini nihilominus
frequentatur, & pristina ministeria repetit. Denuo proditur. Sed ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-10773

benda ex eo censui, quo & eius, & Southuelli, & Vualpoli generosus & Deo confusus animus, Deique in iis potens inter æstus dolorum, & ministrorum barbariem roborandis præsidium intelligeretur.

Superest infelix & æternum lugendus Gerardi proditor qui pro illa quam perfidiosè deiecto Gerardo ambiuerat Catholicorum reuerentia & amore, omnium incurrit execrationes; fuitque illis tam detestabilis, vt ministrorum confusus gratia prodicione parta, desertione vitam sacrilegus, libertatem, & subsidij aliquid ad victitandum coëmerit. Subtracto dehinc è Turri Gerardo, quicquid vafrutis & ingenio valebat, magno videbatur ardore, ac desiderio mouere vt nancisceretur alicubi Gerardum à quo prodicionis peteret veniam, & reconciliandæ gratiam beneuolentiæ, vel vt dictis facta verius loquebantur ad eum crudelius prodicione iterata caro aduersariis vendendum. Ac offensæ quidem quam se aiebat flagitare, veniam ad illum vltro misit Gerardus; vt autem illum condicto conueniret sibi ad genua prouoluendum, & suo Catholici & Gerardi bono negarunt conducere:

Amor singularis Catholicorum, & Reuerentia in Gerardum. Horum præsidio euadit è Turri Londinensi. Londini nihilominus frequentatur, & pristina ministeria repetit. Denuo proditur. Sed prodicionem, famulus eius fallit seque illum as-simulans capitur, torquetur; fuga euadit, in Societatem admittitur.

CAPVT XV.

 ESTITVTVS suo carceri Gerardus multos illic dies ad nouos hærebat se parans cruciatus, quorum metu & minis fuerat impugnatus. Verum, nec volebant consiliarij tacito in illis, sed ignominioso ad Tiburnum supplicio mori; nec sperabant quicquam vi vlla doloris extortum iri ex eo de Garneto, hæc illos, non iuris, aut pietatis cogitatio auertit à cruciatibus repetendis. Ille hac interim morarum ambiguitate bene vsus ad comparandum animum diuinis nutibus, solitudine illa in sacrum secessum; carcere in cellulam verso, Exercitia S. Ignatij mensē integro iterauit, quibus Diuini Officij Ecclesiastici, & sacræ paginæ accessit lectio, quæ ab Caris amicis ex Clinckio carcere acceperat, nec quo-

D d d 4

tidiani cilicij, neque flagellorum vltionæ deerant afflictationes, præter continuum anni totiusieiunium, refectione in diem vna temperatum, euoluto Exercitiorum orbe legitimo, partes diei succisivas, patuis ex malo aureo crucibus, & precatoriis globulis concinnandis ludebat, quæ deinde munu'cula mitteret amicis veteribus Clinxij carceris, & per eos etiam aliis, obuoluta cartis, sed minimè vacuis tamen candidis, succo enim inscriptæ malorum aureorum, quæ illi custos carceris emebat, quod cælauerant candore, ignis obiectu fuscata legendum referabant. Sic se arte mutua, cum iis Pater vicissim solabantur, erigebantque dandis quærendisque consiliis, ignaro literarum quas ferebat earum baiulo, eodemque Gerardi custode, cuius tamen fidei tribus post mensibus earum artificium credidit, qui cum erga Patrem, & afficeretur teneriter, & Catholicorum pecunia aliqua mulceretur, neglecto capitis quod vltro subibat discrimine non iam dissimulata, sed vsitata forma suscipiebat quotidie reddendas literas à Ioanne Lilio quem nuper vidimus Gerardo ædituum & carceris socium, Catholicorum nunc largo sumptu extra carcerem liberum. Sed fidelibus eorum desideriis & amori parum satisfaciebant mutua literæ, nisi Gerardi etiam aspectu, vel præsentia fruerentur, eam ob rem secundum Tamesim deambulatione simulata operiebantur dum è fenestella carceris spectanti genua flecterent, faustamque ab eo referrent adprecationem, quod quidam tam piè, quàm incautè, & crebro præstitit, vt obseruatus à scrutatoribus, Gerardi ob oculos mancipatus sit carceri, & lepidis casibus appulsus in Societatem, vitam denique pro Christo posuerit. Sed hoc alibi fusius. Matronis duabus matri & filia celsit commodius ingenium piæ curiositatis iis vitæ suæ periculum curator carceris nummis aliquod vendidit, spectandorum leonum specie qui erant in Turri, & inuisendæ illius vxoris, dissimulato cultu nobilium feminarum, deduxit illas in conspectum Patris, vbi ei ad pedum osculum aduolutæ, post piam eius adprecationem tacitæ abcesserunt, voce omni fletu & lachrymis penitus interclusa. Quæ vota, Gerardi, velut amantissimi omnium parentis vltimum salutandi, Catholicis omnibus erant communia, quod desperarent se illum deinceps in viuis, nisi ad furcas Tibornas visuros. Idque proximum factu significabant etiam consiliarij Regij, & denuntiavit Gerardo Garnetus à quo grati animi responsum accepit optatissimum nuncium, sed enim haud multo post tempore, cum esset fisci Aduocatus illum vltimo examinaturus, alique cætera præmissuri quæ solent ex formulis postremæ sententiæ præuerti, præter spem nihil tale cogitanti, offert se fuga occasio & fugæ modus quam suo ipsemet sic stylo descripsit.

Inter Turrim illam cuius suprema contignatione claudebatur, stabat alia ex aduerso sita, horto interiecto; hæc muro & fossis propinquior quæ castrum cingebant, Ardenum habebat incolam virum nobilem, Catholicæ fidei decennem iam reum, morti pridem addictum, sed neglectu, aut obliuione, suo velut sepulchro carceris dum absumeretur derelictum. Emerat is à suo eodemque Gerardi custode copiam, in testi plumbei conscendendi
plana,

plana, spirandique illic liberio rem auram, & cælo vndique aperto, recreandi oculos & animum, vrbis & ruris circumspectu. Inde quotidie inambulans Patri mox vt comparuisset flectebat genua quarens sibi ab ipso benedici. Ac Pater quidem quotidie pariter suam sanctè fallebat pietatem, recitabatque Missæ formam veluti celebrans, & mente, siue, vt dicitur spiritualiter Christi corpore reficiebatur; sed Iulij vltimo anni 1597. die S. Ignatio solenni, sanctiori instinctus cogitatione, sperauit posse rem diuinam ex vero in Ardenij carcere fieri. Ad hoc duobus opus esse, humanitate custodis quæ ad manum erat; & ornatu facto, qui etiam poterat solerti ludo præsto esse. Ardenij vxori bis quot hebdomadis licebat maritum adire, & vimineo canistro, recens linum, & alia priuatim necessaria deferre, pridemque custodes id habere suspectum desierant; fore igitur pronum vt supellectilem altaris totam, paulatim ad eum deferret. His mente versatis Gerardus, significauit Ardenio procul variis nutibus, & argutiis digitorum missurum se ad illum pia munuscula, sed cartam explicaret qua inuoluerentur, admoueretque illam igni, intellecturum se ex ea quid veller. *Ægrè* quidem sed tandem & nutus, & succo velatum mali aurei characterem percepit nobilis, renunciauitque, & vltro & libenter, & nihil sibi æquè in votis esse. Custodis gratiam expugnauit nummus. Postridie natalis Deiparæ, Gerardum deducit in Ardenij carcerem, ambos intus sollicitè concludit, ratus aliud nihil pensi habere nisi vt familiari colloquio solitudinis leuarent molesta tædia. Iuit inde nox tota, in parando ritè ad rem diuinam animo & communionem Eucharistiæ sacrosanctæ, ab Ardenio annos decem totos frustra expetitam. Consecrauit simul duas, & viginti hostias Gerardus, quas secum referret, & consequentibus diebus ad corroborandum in mortem animum sumeret; hic dum piè inter se variis de rebus multo iam mane fabulantur aduertunt ab illa in qua erant turri, tam prope abesse tum fossam, tum à fossa murum, vt primo aspectu, non videretur fuga insuperabilis; deinde etiam si cui pectus non desit prona & facilis, in quod altius defixa cogitatione Ardenius (quem decennium carceris & desperatio libertatis vrgebant acrius) cœpit rem Patri demonstrare factu proliuem, & securam, ductoque de summa & modo, in longum sermone, inter eos conuenit, vt consuleretur à Patre Garnetus, quod is sensisset haberetur pro Dei placito: si remanendum patienter; si fugiendum strenuè curaretur. Respondit nec diu post Garnetus, si tuto posset, & vita incolumi fugiendum, & hanc esse item Catholicorum nobilium mentem, illius præsertim apud quem Gerardus fuerat hospes quadriennis, cui nihilominus pro suo in eum affectu ne fugam tentans aut rueret alicunde præceps, aut excubitorum vigilantia sisteretur visus est prius florenis mille custos eius tentandus & centum aliis in vitam annuis, si Gerardi mutato habitu dissimularet è Castello egressum; sed eo tam audax periculum vt maximè cuperet abhorrente, assensit demum fugæ cum aliis, fuitque illius primarius etiam Administer. Fugæ autem modus, intus per literas, foris per amicos condicto digestus, fuit qui sequitur.

Die mediam post noctem certo, adfuturi erant manuarum in scapha, prono Tamesi Ioannes Lilius, & Ricardus Fuluuodius memorati nuper in carcere Clinckio, eodemque in carcere Gerardi custos haud quidem Catholicus, sed eius amore, ac reuerentia mirè captus; eius scapha cum esset, illum scapham ex arte solita, & experientia ducturum; linum singulos ad pectus candidum apperturos ut internoscerent inuicem, rudentem in scapha gestaturos; apperturos è regione turris qua tenebatur Ardenius, velut operam piscationi darent. Hunc, & Patrem Gerardum quem oportebat præsto esse, cateto plumbeo, filo pondus facturos quo deorsum proiecto, alligatum filo sursum ad se rudentis attollerent caput; dum extremo inferius rudente capitis ad truncum arboris fortiter adstricto, sic tenso, quam posset vi maxima, cum fossam velut ponte iunxissent, commendarent se Deo, suisque brachiis, seque illum per funem deorsum lente demitterent. Rebus ita consultis, expugnatoque iterum custode ut Gerardo noctem in Ardenij carcere iterum indulgeret; tres scripsit Gerardus epistolas, quas esset fugiens in turris tecto relicturus. Primam ad Custodem, ad Equitem Bartleyum alteram castelli Præfectum, tertiam ad Senatum. Priori fugam quam humanissimè excusabat, datarumque se operam ne qua posset pars eius illi attribui; Bartleyo omnem à custode suspicionem amouebat, ut qui mille tunc florenis, & centum deinceps perpetuis non potuisset expugnari. De utroque scribebat ad Senatum, addebátque fugiendi causam extitisse non mortem ad quam iam stabat per Dei gratiam expeditus, sed mortis iniquæ falsissimas causas, & iniustissimas, quibus vita Garneti viri sancti, & fama, & innocentia, prodicione sacrilega, calumniosa, & coacta petebatur, ad hæc naturæ usum iure, innocentibus debito, se fuga seruasse ut animorum prodesset saluti, & ministerio Sacerdotibus proprio iis succurreret quod solis animi & futuræ vitæ negotiis continetur. Iis se vnis, animum ac vires, intactis cæteris intendisse, se nimis certo Senatui compertum ex diuturni carceris annis tribus, quibus vitæ suæ antea rationes omnes subtili examine perpendifsent. Præter has literas summa in turri exponendas; quartas miserat ad amicum, amantissimo custodi reddendas. Adest interea rei gerendæ articulus, eius euentum cœlitus fortunari certant Catholici, & largitate in pauperes, afflictatione sui, & orationibus à Deo illum impetrare, & ij quidem ex vrbs nobilitate primaria, in quibus fuit, qui hebdomadarium sibi dum viueret, voto indixit ieiunij diem, si recepisset Gerardum incolumem. Quo precum sanctarum tanto molimine quam necessario res illa egeret subinde patuit. Primum eius tentandæ aditum, inanem fecit è vicina vir, tres illos in scapha, quos dixi, conspiciatus, & alta voce cum iis locutus, ex quo illi putarunt cautius in omnem euentum, nocte illa nihil experiri, sed cum prono feruntur Tamesi, pleno maris redeuntis fluento impares abripiuntur in trabes, pontis intersertas parastatis, Deum & homines in opem, magnis clamoribus vocantes. Actum erat de illis, nisi grandis, & periculo par accurrisset nauis, & iactis è ponte funibus emerfi constitissent.

stitissent. Amissis rudentibus, & scapha euasere. Spectabant cum mari, & morte luctantes, audiebantque Ardenius è turri sua, & Gerardus cum eo votis ardentibus salutem miseris; sed magno silentio poscentes, ne quis ipsorum afflaret gemitus subiecto in horto excubantes. Defunctus hoc infortunio Gerardus suo se mœstus carcere abdidit, omni aleæ denuo mittendæ posita cogitatione. At trium illorum Gerardi magis quam sui amanti fortia pectora, vitati donum periculi argumentum putarunt operæ Deo gratæ. Scribit die eodem Lillius ad Gerardum, bene omnia per Dei gratiam post naufragium habere. Redirent postri die, horaque eadem, & operirentur redituros. Extorta sed ægrius & duplicata mercede venia Gerardus, cum Ardenio tertium pernoctandi, animaduertunt cimbam surdo remigio propinquantem, filum proiciunt plumbo alligatum trahuntque ad se innexum rudentem quem firmis ad prostans è turri tormentum bellicum, & multiplicibus adstringunt & tendunt nodorum vinculis; vice versa qui erant in cimba, trunco arboris ingenti colligant, & vehementissimè intendunt. Verum enim vero haud valuit vi tanta intendi quin tanto quod iunxerat spatio lentus flaccesceret & in arcum penderet, sic vt per eum descensurus non satis sui pondere iuuaretur, sed neruis opus esset ad superandam illam rudentis curuaturam, & dexteritate ad æquilibrium tenendum in cannabina illa æquitatione, quod vtrumque metu aeterni carceris, aut mortis non dubiæ, ruinæ metum dubium pellente, Ardenius feliciter exegit, fossamque, & murum per aërem transmisit. Gerardus lentato laxius quam foret antea rudenti se committens, accita in auxilium Dei matre, & duplicis illius carceris duobus incolis Southuuello, & Vualpolo, aliquantulum confecit viæ, sed neruorum defectu, mox in supinum euersus pependit è cannabe, promouitque nihilominus vsque ad medium: hinc prorsus defectus viribus, & halitu, nec valens transuersum digitum procedere, stantebat se aquis præfocandum, cum ruinæ proximus in fossam immineret. Collecto igitur quod supererat extincti spiritus, euasit ad murum extremis pedibus tangendum; inde illum adrepens traxit Lillius in terram exanimum, & cardiaco liquore modicè recreatū cimbe imposuit, post secto rudente de turri pendulo, in aduersam ripam celeritate summa traicitur, liberatis Deo infinitas agentibus gratias, liberatoribus bonum factum, & sanctum festo sibi fletu plaudentibus. Rem vt retuli gestam nocte post quartum Octobris proxima anni 1597. testantur datæ non multo post literæ quas præ oculis complures habeo. Breue spatium pedibus emensi obuiam cernunt occurrere cum equorum pari, Ioannem Paruum quibus sub auroram inscentis ed volant vbi Garnetus habitabat, milliaribus à Londino paucis, quantis vero vtrunque lætitiis cogitetur meliùs quàm narretur.

Iam quarta Gerardi epistola, vix illuxerat post fugam dies, cum eius custodi reddita est coramque perlecta. Docebat illum Pater fugæ causam vitaret ipsemet quantumuis innocens, futurum discrimen; rebus si quas haberet in turri componendas, expeditis, absque mora se domum reciperet (quam illi designabat) illic ei tum equum, tum viæ ducem præsto fore, *

quo subduceretur in tutum saluus, vbi esset abundè ad victum inuenturus, florenosque insuper quamdiu viueret, per annum ducentos. Gerardi fuga, & improuiso periculo sideratus custos, videbatur stupere, & congelascere, sed necessitate præcipitantis articuli, stuporem illico soluente, omiſſa Turri, & lare proprio equum statim conscendit, & à Ioanne Fuluuodio vno ex tribus cymbæ ductoribus, subtractus est in domum Catholici nobilis, miliaribus ab vrbe centum vbi annum egit percommode, quoad recepta Londino coniuge, in aliam migraret Prouinciam, in qua vitæ residuum præstatione promissæ pecuniæ honestè exegit, quodque omnibus præferendum sincerus ad mortem Catholicus. Custode Bartleyus, per multos in cassum peruestigatores requisito, Gerardi literas in turris tecto expositas, tulit in Consilium Regium, à quo maiori admiratione quam strepitu, quod gestum fuerat exceptum. Vnus quin etiam è Senatoribus assidenti sibi nobili in aurem, fuga Domini Gerardi quam morte plus gaudeo, cui nisi fugeret cogebamur illum addicere. Vnus magno fragore tonabat & tumultuabatur Bartleyus ne putaretur, aut Reginæ infidus, vel fugæ particeps, aut saltem conscius, poscebatque ardentè à Senatu viros quoquo versum Catholicorum palatia, & ædes cum potestate scrutaturos. Risere Consiliarij postularum, nam qui tantum amicis, mente, & pectore valuit ad rei tam nouæ, ac periculosæ felicem exitum; huic scilicet amici, equi, animus & industria defuerit, vt rem prosperè confectam in tuto collocaret, amoueretque se hinc in tractus peregrinos, vel ignotos. Gerardum porrò, mortis metu haudquaquam fuisse in fugam adactum, sed animarum studio, & amore, argumento sit, quod paucis post diebus Londinum rediit; ædes sibi condixit, ministerij sancti labores repetiit, primùm cautè magis, quàm timidè, Catholicis intempesta nocte aduandis, docendis, iuuandisque dum illucesceret; paulatim liberius, eoque demum confidentius quo animaduertit, tentum se prope ab aduersariis sapius, illorum semper è manibus Dei beneficio exisse quoad anno tandem æui nostri sexto coactus est deserere Angliam, laboriosis claris victoriis, & animarum spoliis opulentus.

Duobus tandem Gerardi liberatoribus quid factum sit, vel eò dicendum, quòd eorum alter huc propriè spectet, Fuluuodius quidem Gerardum ad fugam compertus adiuuisse, ad furcas damnatus est. Proscriptum eius caput grandi pecunia, si quis repræsentasset virum, aut monstrasset latentem, impar vitæ venali tot inter emptores circumferendæ & seruandæ in Belgium traiecit, totumque se contulit in vtilitates Anglicæ missionis. Longè aliter Lilius; suo enim non ferens ab Garardo diuelli, dedit se illi perpetuo in seruum, conditione famulari, amore filij, fidelitate plusquam intima & fraterna, quæ morte propria vitam redimit alienam. Captarat Gerardus ad Exercitia S. Patris obeunda, simulque nobilibus adolescentibus tradenda, secessum domus Catholicæ, & illustris, cum ecce tibi, quinto vix ab inceptis die, flagitiosi serui perfidia proditus, videt repente Delegates duos furtim domum subire; ipse ad omnia casu, tam subito imparatus, quod vnum poterat, vestem sibi talarem detrahit, seque suo vt licuit diligenter

genter cubiculo claudit. Ad hoc erat accessus per anteriùs conclaue quod sacelli præbebat vsum, & sacro altaris, & supellectilis diuinæ ornatu splendebat, dabatque Sacerdotis indubitam coniecturam. Patris ergo ad fores pulsare dum pergunt satellites, isque intus silens humerisque obnixus impellentes ianuam moratur; matrona prudens quæ illis præibat, clauim si vellent qua illam referarent indicaturam se illis obrulit, iis eam sequentibus, penetrat se raptim in cubiculum aliud Gerardus, ex quo erat in latibulum ignotus aditus; Lillium vrgebat secum pariter abscondi; sed huic suus erga Patrem amor, quantum animorum, tantum prudentiæ suggestit; nam si sequor, quis, inquit, Domine? Quem prehendant, Sacerdos præter te? Domi enim Sacerdos quin lateat non possunt ambigere; partes tuas obibo, tu meas sis obi, & pro me Deo enixè supplica; cum his Patre diligenter clauso, in cubiculum redit ex quo Gerardus effugerat, adsunt clauim nusquam reperta satellites, id enim solum quærebat matrona vt ab eius cubiculi foribus illos amoueret, quibus illi denuo pulsatis, vim parant ad eas emouendas. Prodit Ioannes magna grauitate, vultuque composito: interrogatus quis esset, gestiit scilicet, aduertens Gerardum non esse illis de facie notum; seriùs tamen & severo similis, sum, inquit, ille ipse quem cernitis. Sacerdosne, inquiunt? Vestrum est respondet videre si sim, num sim dicere, nihil ad me. Prostabat in mensa scripta quædam, coniectis obiter in ea oculis, aduertunt ad concionandum, & meditandum ea pertinere; hinc & talari è tunica quam à se Gerardus abiecerat; certo conficiunt Gerardum hunc esse quem petebant, prehensumque de Regiæ mandato carceri destinant domus vero Dominus binis cum famulis, dum tenetur, addiciturque fisco res eius omnis, scripta in fasciculum colliguntur, sacellum ne quis eò subiret obsignatur & nobiles matronæ complures in aula inferiori se continent, quoad reliquam domum peruestigassent Delegati. Lillius in eam inducitur; illæ coram aperto capite, & in pedes stare, tunc vero is graui schemate, auctoritatisque velut debitæ specie introgressus, cum eas salutasset, nulla earum ducta ratione, nihilque hæsitans, suo quasi iure caput operuit, ex quo illæ persona quam assimularet catè animaduersa, reuerenter illum salutarunt, mirè apud se serui fidem & industriam laudantes, quædam etiam flentes præ gaudio quæ magis dolere videbantur. Abeuntibus Delegatis cum præda captorum quatuor, ad Gerardi latebras curritur, Deo laudes & gratiæ dicuntur; celebratur apud illum fides, & solertia Lillij. Cuius postredie citata in Senatu causa, paucis interrogatis deprehenditur laicus non Sacerdos; Lillius non Gerardus; Pharmacopæus olim per annos septem Londinensis, per alios quatuor pro fide Catholica Clinckij carceris incola. Quibus cfferati pudore iraque Senatores, Delegatos remittunt, integraturos cum furore accuratorem rimandi omnia; sed sero tametsi præcipites, Gerardus cum sole iter inierat; eratque multis iam milliaribus ab vrbe inter suburbana Catholicorum illustrium, vbi Lillij vita feruidis precibus commendabatur diuinæ bonitati, accesserat enim ad ea quibus premebatur; vxor eius qui custos olim Ge-

rardi fuerat, hæc interrogata de Gerardi fuga, eius administrum fecerat Lillium, falsusque ingenuè ipsemet fuerat Popamo iudici, nec de illa fuga quicquam eius custodi posse attribui, curatorem se illius fuisse, & auspiciem, vni sibi & facti meritum, & eius gloriam deberi, tantique hoc sibi videri apud Deum, vt eius recordatione reficeretur magnoperè, essetque alias, si ferret occasio, propenso animo idem tentaturus, quo mortis & vitæ contemptu magnanimo pars illi non parua decessit tormentorum quæ illi parabantur. Nam percontantibus vbi esset Gerardus nescio, inquit, sed neque si scirem, dicerem, cum Christiana charitate id veter dicere, & hominem eius sanctitatis & innocentiae, quam septennio integro nauatæ illi seruitutis in eo probauit dare vobis excarnificandum, & reorum infamium necandum supplicij? ante mihi lingua in tabum effluat, quàm in os, vel mentem id nefas admittam. Cruciatus est ad columnam quam dixi non plus horis tribus, quod duritiem hominis viderent in sua constantia obfirmatam nihil ab se passuram exprimi Gerardo aduersum; priusque facile, vel comminutis ossibus frangendum & occidendum quam à proposito flectendum. Ærumnosa ergo custodia conditus, pares loco miseras quadrimestri toto, inuidta patientia exhaustit. Post in carcerem transcriptus quo capitalium conuicti tenebantur, illic offendit Sacerdotem, expectatione supplicij vehementissimè anxium; à quo per quicquid est rogatus, vt si qua valeret, excogitaret modum, quo se restitueret libertati, quem is tam felicem, & propitium inuenit, vt se cum illo pariter, ex morte, & carcere in libertatem assereret, quantis vero id Gerardi lætitiis, cum eos præter spem, præterque cogitationem, vidit coram adstare improuisos, difficile dictu sit. Potissimum vero cum Lillium audit, nouam sibi deferre profiterique seruitutem, nec exantlatis pro illo periculis, & morte terreri. At enim tum demum sua dignus mercede, ac præmio erat operarius, tam frangi, nec triumphatis denuo committendus periculis. Optarat is pridem adscribi nobis in Societatem, nec deerant merita, nec testis meritorum Gerardus, qui norat hominem, vbique locorum, occasionum, temporis, & conditionum promiscuè ac perpetuo agentem, eius tamen esse innocentiae tenacem, vt confessionem audienti, non posset, absoluedi materiam sat certam suggerere. Igitur ad Garnetum missus nostris in Anglia Præfectum; inde ad Personium, Romæ adscriptus est inter domesticos adiutores, & septennio post lenta correptus febricula, iustoque seriùs in cælum patrium remissus, paulatim contabuit, sanctèque animam efflauit.